

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ
ของประชาชนจังหวัดเพชรบุรี

ร้อยเอกหญิงสุชาดา แก่นแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-651-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED FACTORS AND PREPARATION FOR AGING
OF PEOPLE, PETCHABURI PROVINCE

Captain Suchada Kaenkaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Nursing Administration Program

Graduate School

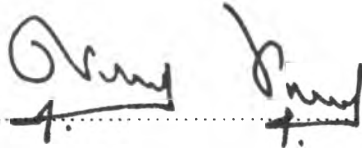
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-651-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ
ของประชาชนจังหวัดเพชรบุรี
โดย ร้อยเอกหญิงสุชาดา แก่นแก้ว
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศิลโกสม)

สุชาติตา แก่นแก้ว, ร้อยเอกหญิง : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุของ
ประชาชนจังหวัดเพชรบุรี (RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED FACTORS AND PREPARATION FOR
AGING OF PEOPLE, PETCHABURI PROVINCE) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ประนอม โอทกานนท์, 137 หน้า.
ISBN 974-638-651-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรร ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส
ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และการมีผู้สูงอายุในครอบครัว กับการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ
ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจของประชาชนจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างมีอายุตั้งแต่ 40-59 ปี จำนวน 400 คน ซึ่งได้จากการ
สุ่มแบบหลายชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปัจจัยคัดสรรและการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์การจรรยา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.กลุ่มตัวอย่างประชาชนจังหวัดเพชรบุรีมีการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุดังนี้

1.1 การเตรียมตัวด้านสังคมอยู่ในระดับมาก

1.2 การเตรียมตัวด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง

1.2.1 กิจกรรมการเตรียมตัวด้านร่างกายที่มีการปฏิบัติในระดับน้อย ได้แก่ การออกกำลังกายและการฝึก
หมิบกล้ามเนื้ออุ้งเชิงกราน ส่วนการเตรียมตัวด้านเศรษฐกิจที่มีการปฏิบัติในระดับน้อย ได้แก่ การเตรียมทำพินัยกรรม

1.2.2 ประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง เกษตรกรรม และค้าขาย มีการเตรียมตัวด้านร่างกาย ด้านจิตใจ
และด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมากไม่ถึงร้อยละ 41

2.การทดสอบสถิติไคสแควร์ พบว่า

2.1 อายุ สถานภาพสมรส และรายได้ มีความสัมพันธ์กับการเตรียมตัวด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

2.2 อาชีพมีความสัมพันธ์กับการเตรียมตัวด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และโดยรวม
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเตรียมตัวโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 เพศและการมีผู้สูงอายุในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการเตรียมตัวในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติ ร.อ.หญิง ส. อ.หญิง
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

3972110936 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION
KEY WORD: PREPARATION FOR AGING

SUCHADA KAENKAEW, CAPTAIN : RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED FACTORS AND
PREPARATION FOR AGING OF PEOPLE, PETCHABURI PROVINCE.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PRANOM OTHAGANONT, Ed.D. 137 PP.

ISBN 974-638-651-4

This correlation study was designed to determine the relationships between selected factors and preparation for aging of people, Petchaburi Province. The subject were 400 middle-age people who were 40-59 years old, selected by multiple-stage sampling technique. The research instruments was a questionnaire which was tested for validity and reliability. The statistical methods used in this study were percentage, mean, standard deviation, chi-square and contingency coefficient.

The major findings of the study were as follows

1.Preparation for aging of people in Petchaburi Province

1.1 Preparation for aging on social aspect was in high level

1.2 Preparation for aging on physical, psycho and economic aspects were in moderate level

1.2.1 Physical exercise and the exercise of pelvic floor were named as low activities of preparation on physical aspect, while making a will was named as low activity of preparation on economic aspect.

1.2.2 The group of people named. as labour, agriculture and selling, not more than 41 percentage, had high activity of preparation on physical, psycho and economic aspects.

2.Chi-square test were revealed as

2.1 There were significant relationships between age, marital status, incomes and preparation for aging on economic aspect at .05 level.

2.2 There were significant relationships between occupation and preparation for aging on physical, psycho, social, economic and total aspects at .05 level.

2.3 There was a significant relationships between educational level and preparation for aging on total at .05 level.

2.4 There was no significant relationships between sex, availability of elderly at home and preparation for aging on four aspect and total at .05 level.

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา..... การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิสิต..... ร.อ.หญิง ศี ullan.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... Pranom Othaganont

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงของ รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โททกานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในทุกขั้นตอนของการวิจัย รองศาสตราจารย์สมคิด รักษาสัตย์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม อาจารย์ที่ปรึกษาทางสถิติ และอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณประชาชนจังหวัดเพชรบุรีทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่แผนกเวชระเบียนและสถิติ โรงพยาบาลพระจอมเกล้า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย และเจ้าหน้าที่สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเพชรบุรีที่กรุณาให้ข้อมูลประกอบการทำวิจัย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้การสนับสนุนเงินทุนบางส่วนในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ พี่และน้องทุกคน ที่เป็นกำลังใจและให้การช่วยเหลือเสมอมา ขอขอบคุณน้องคมสัน แก้วระยะ ที่ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และขอขอบคุณปิยมิตรทุกท่านที่เป็นกำลังใจและให้การช่วยเหลือมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ นาวาอากาศตรีเทิดศักดิ์ แก่นแก้ว ที่ให้ความห่วงใย เป็นกำลังใจ และสนับสนุนด้านกำลังทรัพย์จนสำเร็จการศึกษา

ขอมอบคุณความดีและประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาวิจัย แต่คุณพ่อคุณแม่ ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนร่วมในความสำเร็จครั้งนี้

ร้อยเอกหญิงสุชาดา แก่นแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
ปัญหาการวิจัย	7
แนวเหตุผลและสมมติฐาน	7
ขอบเขตการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การสูงอายุ	13
ความหมายของผู้สูงอายุ	13
ทฤษฎีการสูงอายุ	13
การเปลี่ยนแปลงและปัญหาของผู้สูงอายุ	17
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไทย	23
ความหมายของคุณภาพชีวิต	23
องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ	24
ปัจจัยสนับสนุนการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ	26
ปัจจัยคัดสรรที่มีความสัมพันธ์กับการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ	62
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	74
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
รายการอ้างอิง	114
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	126
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	128
ภาคผนวก ค สถิติที่ใช้ในการวิจัย	135
ประวัติผู้วิจัย	137

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	75
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และการมีผู้สูงอายุในครอบครัว	81
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเตรียมตัวด้านร่างกาย ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายข้อ	83
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเตรียมตัวด้านจิตใจ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายข้อ	85
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเตรียมตัวด้านสังคม ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายข้อ	86
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเตรียมตัวด้านเศรษฐกิจ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายข้อ	87
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเตรียมตัวด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม	88
8 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการเตรียมตัวด้านร่างกาย	89
9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการเตรียมตัวด้านจิตใจ	91
10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการเตรียมตัวด้านสังคม	93
11 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการเตรียมตัวด้านเศรษฐกิจ	95
12 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการเตรียมตัวด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ	97

สารบัญภาพ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	73